

Trudno zrozumieć kulturę danego kraju bez znajomości jego klasycznych bajek (w tym baśni), legend i opowiadań. Tego typu opowieści pełnią funkcję zarówno wychowawczą, jak i poznawczą, a niekiedy również ludyczną i terapeutyczną. Część bogatego dziedzictwa kultury polskiej, które stanowią wymienione utwory, jest wykorzystywana w edukacji szkolnej, także poza granicami ojczyzny. Jak zaznaczają autorki *Antologii bajek, baśni, legend i opowiadań z zadaniami*, książka została wydana z myślą głównie o uczniach szkół polonijnych.

Mimo że teksty nie są łatwe w pierwszym odbiorze przede wszystkim ze względu na różnego typu archaizmy, to mają zaznajomić najmłodsze pokolenie Polonii z częścią kanonu literatury dla dzieci w Polsce.

Antologię tworzą dwadzieścia dwa utwory przypisane poszczególnym kategoriom tematycznym, które wynikają z programów nauczania języka polskiego jako obcego na poziomach A1–C2: człowiek, rodzina, miejsca, transport, praca, edukacja, jedzenie, zdrowie, środowisko naturalne, państwo i społeczeństwo. Wśród autorów są klasycy znani (m.in. J. Brzechwa, W. Chotomska, M. Konopnicka, J. Porazińska) i dziś już nieco zapomniani (m.in. C. Niewiadomska, M. Rodziewiczówna, L. Siemieński). Utwory lub ich fragmenty zostały opatrzone przypisami wyjaśniającymi niektóre słowa, a także komentarzami metodycznymi, o których będzie mowa za chwilę. Jedynym niedostatkim antologii w zakresie tekstów literackich jest niestety powszechny w publikacjach dla dzieci i młodzieży brak jakichkolwiek informacji o podstawie źródłowej (skąd zaczerpnięto tekst, czy wprowadzono modernizację, kto opracował przypisy).

Komentarz metodyczny jest niezwykle klarowny, rzeczowy i trafny. Najpierw, po tytule każdego utworu, są podane słowa kluczowe, np. rodzina, jezioro, małżeństwo, drzewo, wąż. Kolejno autorki zamieściły pytania niewynikające z treści dzieła, ale wprowadzające kontekst pomocny do jego zrozumienia. Oto przykład: przed fragmentem *Akademii Pana Kleksa* są pytania: „1) Jaka jest twoja szkoła? Co ją wyróżnia spośród innych? 2) Czy pamiętasz swój pierwszy dzień w szkole? Jak wyglądał? 3) Jak wyglądałby twój wymarzony dzień w szkole?”. Następnie są krótkie polecenia, zwykle polegające na podkreślaniu wybranych wyrazów i przyporządkowywaniu ich do części mowy. Dalej znajduje się tekst utworu lub jego fragment. Zasadnicza część metodyczna następuje po tekście literackim, a tworzą ją przede wszystkim: słowa i wyrażenia do zapamiętania (oczywiście są one wyjaśnione), pytania do tekstu (średnio sześć) oraz zadania inspirowane tekstem. Np. po bajce magicznej *Sadoka Borącza Śmiech* autorki zaproponowały polecenia: „1) Wyjaśnij znaczenie przysłowia śmiech to zdrowie. 2) Jak myślisz, dlaczego uśmiechnięci ludzie są bardziej lubiani przez otoczenie niż smutni? 3) Czy lubisz uśmiechniętych ludzi? Uzasadnij swoją odpowiedź”.

Warto jeszcze podkreślić, że treści książki zostały przygotowane zgodnie z założeniami trendu w nauczaniu języka polskiego jako obcego (drugiego), w myśl którego języka należy uczyć przez kulturę, a kultury przez język.

Bogactwo tematyczne i artystyczne wybranych przez autorki tekstów literackich, a także interesujące treści metodyczne (objaśnienia, pytania i ćwiczenia) przemawiają za tym, że publikacja może posłużyć nie tylko dzieciom mieszkającym poza Polską, ale i rodakom w kraju.

Książka została wydana w odpowiednim, „dydaktycznym” formacie A4, ułatwiającym pracę z tekstem (na lekcji i poza lekcją). Otrzymała również staranne opracowanie graficzne, tzn. przejrzysty układ tekstu oraz ilustracje autorstwa Katarzyny Wójcik, dostosowane do wieku dzieci.

Marcin Lutomierski

Antologia bajek, baśni, legend i opowiadań z zadaniami, wybór i oprac. Anna DUNIN-DUDKOWSKA, Agnieszka TRZEŹNIEWSKA-NOWAK, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2020, seria: Człowiek – język – kultura – Polska.